

Majandus- ja tööstusministri 4. veebruari 2025. a määruse nr 5 „Suuremahuliste investeeringute toetus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Määrust muudetakse, et laiendada toetuse sihtrühma. Edaspidi saab anda toetust ka investeeringutele, mis on väiksemad kui 100 miljonit eurot, kuid millel on siiski oluline mõju Eesti majandusele. Muudatus võib minimaalselt kasvatada Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse halduskoormust, kuna nõuetele vastavate taotluste arv eelduslikult kasvab. Samas on halduskoormuse kasv väike, kuna 35 miljonist eurost suuremaid projekte ei ole väga palju. Taotleja jaoks halduskoormus ei muutu.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna ekspert Kaupo Sempelson, majandusliku mõju analüüsi on teinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi strateegiaosakonna analüütik Karel Lember (karel.lember@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilise ekspertiisi on teinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu seletuskirja on keeletoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Merike Koppel (merike.koppel@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi tegevustega.

Eelnõuga muudetakse majandus- ja tööstusministri 4. veebruari 2025. a määruse nr 5 „Suuremahuliste investeeringute toetus“ redaktsiooni RT I, 07.02.2025, 11.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmeteistkümnest punktist.

Eelnõu punktiga 1 kehtestatakse väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) riigiabi andmise uus alus. Üldise grupierandi määruse artikkel 17 sätestab VKEdele investeeringuteks ettenähtud abi andmise tingimused. Muudatus võimaldab eri tegevusaladel tegutsevate VKEde paindlikumat toetamist. Abi andmise uue aluse lisamine ei muuda toetusmäärasid.

Eelnõu punktiga 2 muudetakse riigiabi välistuste punkti, sätestades, et üldise grupierandi määruse artiklist 13 tulenevad tegevusala piirangud kohalduvad üksnes artikli 14 alusel regionaalabi andmisel. Muudatus on vajalik, kuna määrusesse lisandub riigiabi andmise võimalus artikli 17 alusel, mille puhul ei kohaldu artiklis 13 välistused.

Eelnõu punktidega 3 ja 5 määratletakse eelisarendatava tehnoloogia projekt. Sellise projekti puhul rakendatakse madalamat projekti mahu nõuet, projekt kvalifitseerub toetusele kui selle abikõlblike tegevuste rahaline maht ületab 35 mln eurot.

Sellisteks projektideks on netonulltehnoloogiate tootmine, energiamahuka tööstuse dekarboniseerimine ja tootmisprotsesside ümberkujundamine, kriitiliste ja strateegiliste toormete kaevandamine, töötlemine, rafineerimine, ringlussevõtt või asendamine, strateegilised digitehnoloogiad ja süvatehnoloogiad ning biotehnoloogiad. Samuti käsitleb määrus eelisarendatava tehnoloogia projektidena toidutootmist kui riigi seisukohast olulist valdkonda, milles investeeringuid soodustada.

Euroopa Liit uued on määratlenud valdkonnad, kuhu investeerimine ja arendamine on eriti oluline, et tugevdada Euroopa majandust, vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest ning liikuda kliimanetraalsuse ja tehnoloogilise iseseisvuse suunas. Need valdkonnad hõlmavad nii puhtale majandusele üleminekut, digipööret, strateegilisi tooraineid, tervisejulgeolekut kui ka kaitsevõimet.

Esiteks peetakse oluliseks netonulltehnoloogiate arendamist ja tootmist. Need on tehnoloogiad, mis aitavad saavutada kliimanetraalsust, näiteks päikesepaneelid, tuuleturbiinid, akud, vesinikutehnoloogiad ja soojuspumbad. Toetuse alla kuuluvad nii nende tehnoloogiate arendamine kui ka nende tootmiseks vajalike komponentide, materjalide ja seadmete väljatootamine. Tehnoloogiad ja komponendid on täpsemalt välja toodud: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32025R1178>.

Teiseks keskendutakse energiamahuka tööstuse dekarboniseerimisele, et vähendada heitmeid. Selliseid projekte toetatakse juhul, kui need toovad kaasa märkimisväärse kasvuhoonegaaside vähenemise ja kasutavad netonulltehnoloogiaid või arendavad tootmislahendusi, mis on konkreetselt vajalikud nende tehnoloogiate tootmiseks.

Kolmandaks toetatakse projekte, mis tegelevad kriitiliste ja strateegiliste toormete kaevandamise, töötlemise, rafineerimise, ringlussevõtu või asendamisega. Need on metallid ja mineraalid, mida Euroopa majanduses vajatakse, kuid mille kättesaadavus on ebakindel. Eesmärk on tagada Euroopa tarneahelate turvalisus ja iseseisvus. Projekt peab panustama määruse (EL) 2024/1252 lisades I ja II nimetatud toormete töötlemisvõimekuse loomisse või ringlussevõtu tehnoloogiatesse, mis vähendavad EL-i sõltuvust kolmandatest riikidest ja loovad sisendit kõrgtehnoloogilisele tööstusele, vastavalt lisadele I ja II: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401252.

Neljandaks, strateegilised digitehnoloogiad ja süvatehnoloogiad, mille alla kuuluvad pooljuhid, tehisintellekt, kõrgjõudlusega andmetöötlus, kvanttehnoloogiad, küberturvalisus ning pilve- ja servataristu. Siin toetatakse nii nende tehnoloogiate arendamist ja tootmist kui ka seonduvat taristut. Oluline on, et taristu või seade oleks loodud just nende tehnoloogiate arendamiseks või pakkumiseks. Valdkond hõlmab järgmist:

- Pooljuhid ja mikroelektroonika: kiipide projekteerimine, komponentide valmistamine või nendega seotud unikaalsete tootmiseseadmete arendus.
- Tehisintellekt (TI): projekti fookuses on alapäraste baasmudelite (*foundation models*) arendamine, masinõppe algoritmiline innovatsioon või tehisintellekti riistvaraline kiirendamine. Välistatud on kolmandate osapoolte mudelite (nt LLM-id, -lahendused) juurutamine, kohandamine või tarkvaraliideste (agentide) loomine olemasolevatele platvormidele.

- Kõrgjõudlusega andmetöötlus ja pilvetaristu: strateegiliste andmetöötlusvõimekuste loomine, mis hõlmab süsteemse tarkvara (operatsioonisüsteemid, virtualiseerimiskihid) või riistvara (serverid, salvestussüsteemid) arendust ja tootmist, tagamaks EL-i tehnoloogilist suveräänsust.
- Kvantitehnoloogiad: kvantandmetöötlus, kvantkrüptograafia või kvantsensorite arendus ja tootmine.
- Küberturvalisus: kriitilise tähtsusega taristu kaitseks mõeldud uudsete krüptograafiliste lahenduste, kübertõrje automatiseerimise süsteemide või turvalise riistvara arendus.
- Süvatehnoloogia (*DeepTech*): Projekt peab põhinema olulisel insenertehnilisel innovatsioonil või teadus- ja arendustegevusel, mis on suunatud uue intellektuaalomandi loomisele, mitte olemasoleva tehnoloogia integreerimisele.

Viiendana toetatakse biotehnoloogiaid, eriti ravimite ja nende toimeainete tootmist. Eesmärk on tugevdada Euroopa tervisejulgeolekut, et olla paremini valmis kriisideks, tagada ravimite kättesaadavus ja hoida tootmisvõimekust Euroopas. Biotehnoloogiad hõlmavad:

- Kriitiliste ravimite, nende toimeainete või bioloogiliste komponentide arendamist ja seeriatootmist, mis panustavad Euroopa Liidu või Eesti varustuskindluse tagamisse, luuakse püsiv tehnoloogiline ja tootmisalane võimekus vastava valdkonna ravimite valmistamiseks.
- Uudsete ravimvormide või meditsiiniseadmete tootmist, mis on suunatud tervishoiusüsteemi kriisikindluse tõstmisele.

Kuuendana toetatakse toidutootmist, kuna toidusektor on strateegiliselt oluline, sh toidujulgeoleku tagamise kontekstis (EMTAK jagu C osad 10 ja 11).

Kokkuvõttes on nende seitsme valdkonna eesmärk tagada, et Euroopa suudaks ise toota oma majanduse ja julgeoleku toimimiseks vajalikke tehnoloogiaid, materjale ja süsteeme, ning teha seda viisil, mis toetab kliimaneutraalsust, innovatsiooni ja strateegilist sõltumatust. Projektide vastavust eelisarendatava tehnoloogia projekti nõuetele hinnatakse eelnõustamise käigus.

Eelnõu punktiga 4 määratletakse kaitsetööstus, mis toodab sõjalisi või kahesuguse kasutusega kaupsid või osutab strateegilise kaubaga seotud teenust.

Sõjaline kaup on relv, aine, materjal, vahend, seade, süsteem, nende osad, nendega seotud varustus ja spetsiaalsed komponendid, tarkvara ja tehnoloogia, mis on projekteeritud, valmistatud, määratud või kohandatud sõjalisel otstarbel kasutamiseks, mida kasutatakse sõjalisel otstarbel või mis on loetletud sõjaliste kaupade nimekirjas.

Kahesuguse kasutusega kaup on kaup, sealhulgas tarkvara ja tehnoloogia, mida saab kasutada nii tsiviil- kui ka sõjalisel otstarbel, nii rahuotstarbelisel eesmärgil kui ka abivahendina tuumarelvade või muude tuumalõhkeseadmete tootmisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/821, millega kehtestatakse liidu kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, vahendamise, tehnilise abi, transiidi ja edasitoimetamise kontrollimiseks (ELT L 206, 11.06.2021, lk 1–461), tähenduses.

Strateegilise kaubaga seotud teenus on ettevõtluse korras osutatav strateegilise kaubaga seotud hüve või võõrandatav õigus, sealhulgas sõjalise kauba ja kahesuguse kasutusega kauba vahendus ja tehniline abi.

Eelnõu punktiga 6 vähendatakse loodavate töökohtade arvu 30-lt 20-ni. Kuna toetatava projekti minimaalne maksumus väheneb, on põhjendatud vähendada ka nõutavate töökohtade arvu. Lisaks ei ole kõrgtehnoloogilised tööstused tööjõumahukad, mistõttu on otstarbekas ka

investorit loodavate töökohtade arvu nõudega vähem koormata. 20 töökoha loomise nõue kehtib kõigile toetuse saajatele, sõltumata projekti mahust.

Eelnõu punktiga 7 vähendatakse toetatava projekti abikõlblike kulude minimaalset suurust 100 miljonilt eurolt 70 miljoni euroni. Muudatus võimaldab toetada senisest väiksemaid projekte, mis on Eesti kontekstis endiselt suured ja väga olulised.

Eelnõu punktiga 8 sätestatakse erand, mille kohaselt võivad eelisarendatava tehnoloogia projekti abikõlblikud kulud olla minimaalselt 35 miljonit eurot ja kaitsetööstuse valdkonna projektil 20 miljonit eurot, erinevalt kõigist teistest projektidest, mille abikõlblike kulude nõutav miinimumsuurus on 70 miljonit eurot.

Eelnõu punktidega 9–11 täpsustatakse, mis tingimustel antakse abi üldise grupierandi määruse artikli 14 ja mis tingimustel sama määruse artikli 17 alusel.

Eelnõu punktiga 12 määratakse üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel abi andmisel toetuse maksimaalne summa, vastavalt üldise grupierandi määruuses toodud valemile. Täiendus on vajalik, et määruse alusel lubatav maksimaalne toetus ei ületaks üldises grupierandi määruuses lubatud.

Eelnõu punktiga 13 sätestatakse, et abi andmisel üldise grupierandi määruse artikli 17 alusel, on maksimaalne toetuse osakaal keskmise suurusega ettevõtjale 10%. Kuna antud määr on üldise grupierandi määruse kohaselt maksimaalne toetusmäär keskmise suurusega ettevõtjale, ei saa neile 15% osakaalu rakendada. Samas tuleb artikli 17 aluse läbi andmisel arvestada ka üldise grupierandi määruse artikli 4 lõike 1 punktis c sätestatud.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 651/2014 ja konkurentsiseadusega. Toetust antakse üldise grupierandi määruse artikli 14 või 17 tingimustel.

4. Määruse mõjud

Majanduslik mõju: määruse muutmisega kaasneb oluline positiivne majanduslik mõju. Projekti miinimummaksumuse vähendamine 30 miljoni euro võrra 70 miljoni euroni (eelisarendatava tehnoloogia projektide puhul 35 miljoni euroni ja kaitsetööstuse projektide puhul 20 miljoni euroni) muudab meetme kättesaadavaks ka väiksematele projektidele, mis on siiski liiga suured, et kvalifitseeruda teistele riiklikele toetusmeetmetele, ning seeläbi leevendatakse investeringute finantseerimisel esinevat turutõrget.

Kuna väiksema miinimummaksumuse puhul on võimalike projektide arv suurem, siis saab riik valida olulisemaid ja tootlikumaid projekte, tuues seeläbi kaasa üldise tootlikkuse kasvu ning maksutulude suurenemise. Hinnanguliselt suureneb võimalike projektide arv aastas tänu miinimummaksumuse vähendamisele vähemalt kaks korda.

Nõutavate töökohtade arv väheneb samuti 30-lt 20-ni, mis on proportsionaalne investeringu miinimumsuuruse vähendamisega. Seetõttu ei too muudatus kaasa maksutulude olulist vähenemist ning muutust meetme isetasuvuses. Tasuvus pigem suureneb, kuna keskmise loodava töökoha väärtus suureneb proportsionaalselt antava abiga. Juhtimisfunktsioonid jäävad alles, kuid odavamad teenused saab ettevõtte sisse osta.

Määruse muutmine ei mõjuta selle tasuvust. Alles jääb nii töökohtade loomise nõue kui ka antava abi maksimummäär investeeringu kohta.

Sotsiaalne mõju: rohkemad investeeringud ja lisanduvad töökohad tõstavad elatustaset ning vähendavad tööpuudust.

Keskkonnamõju: uued investeeringud toovad endaga kaasa uuema tehnoloogia kasutamise, mis omakorda võib tähendada säästlikumat majandamist.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamises on põhiroll Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel (taotlejate nõustamine, taotluste vastuvõtt, projekti analüüsimine riigiabi vaatenurgast, selle vastavuskontrolli ja hilisema hindamise korraldamine, otsuste tegemine, toetuse väljamaksmine ning tagasinõudmine).

Muudatus ei avalda meetme senise rakendamisega võrreldes vahetut mõju riigieelarve tuludele või kuludele. Määruse rakendamisega ei kaasne Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele märgatavaid lisakulusid.

6. Eelnõu seotus teiste meetmete ja valdkondlike arengukavadega

Eelnõu aitab saavutada „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021–2035“ eesmärgi tõsta 2035. aastaks tootlikkus 110%-ni EL-i keskmisest. Toetus aitab tuua investeeringuid Eesti oluliste sektorite väärtusahelatesse (TAIE 2035 fookusvaldkonnad: energeetikas kasutatavate tehnoloogiate arendamine, puidu keemiline väärimine jne), mis suurendaksid majanduse lisandväärtust, teadusmahukust ja olulisust globaalsetes väärtusahelates tavapärasest palju rohkem.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

8. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu koostööstamiseks Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Kaitseministeeriumile ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele. Esitatud märkused ja nendega arvestamine on lisatud seletuskirjale.

Majandus- ja tööstusministri 4. veebruari 2025. a määruse nr 5 „Suuremahuliste investeringute toetus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri
Lisa

Märkustega arvestamise tabel

Kooskõlastaja	Märkus	MKMi kommentaar
Rahandus-ministeerium	Eelnõu punktis 1 sõnastada muudatus järgmiselt: „paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „tähenduses“ tekstiga „või abi VKEdele investeringuteks sama määruse artikli 17 tähenduses““.	Arvestatud.
	Eelnõu punktis 2 pakutud täienduse tekst tuleks kriitiliselt üle vaadata. Puudub koolonile järgnev loetelu või peaks täiendus sisaldama viidet eelnõu punktiga 4 määruse § 3 lisatavas lõikes 2 sisalduvatele tegevusaladele. Palume seejuures jälgida, et ei tekiks ringviidet.	Arvestatud. Sõnastus muudetud.
	Palume kaaluda, kas mõiste „nullnetotehnoloogia“ asemel oleks parem kasutada mõistet „netonulltehnoloogia“, mis oleks sarnasem inglisekeelsele vastele „net-zero technology“.	Arvestatud.
	Eelnõu punktis 7 pakutavas sõnastuses tuleks sõna „hõlmab“ asendada sõnaga „kuulub“, et see oleks kooskõlas eelnõu punktis 9 pakutud sõnastusega.	Arvestatud.
	Eelnõu punktis 9 pakutav sõnastus laieneb vaikumisi ka nendele taotlustele, mis ei puuduta strateegiliselt olulisi, ega kaitsetööstuse projekte (seega pole nõutud tõendit sageli võimalik esitada). Palume kaaluda, kas oleks mõistlik kasutada viitamist analoogselt kehtiva määruse § 13 lg 1 punktidele 9 ja 10.	Arvestatud. Eelnõu punkt 9 eemaldatud.
	Juhime tähelepanu 12.09.2024. a valitsuskabineti nõupidamisele esitatud memorandumile, millega taotleti suuremahuliste investeringute toetuseks vahendite eraldamist sihtotstarbelisse reservi ning kus on välja toodud suuremahuliste investeringute parameetrid, mis olid aluseks valitsuskabineti otsusele. Kui neid esialgseid parameetreid käesoleva eelnõuga muudetakse, soovitame sellest enne määruse muutmist teavitada Vabariigi Valitsust.	Võtame teadmiseks. Juhime tähelepanu, et eelnõu käis ametlikul kooskõlastusringil, kus kõigil osapooltel oli võimalik muudatustega tutvuda. Kaalume täiendavalt ülevaate esitamist Vabariigi Valitsusele toetatud projektide kohta.
Kaitse-ministeerium	Märkused esitatud.	Arvestatud.

Kliima-ministeerium	Teeme ettepaneku lisada eelnõusse ka Euroopa Liidu puhta tööstuse kokkuleppe riigiabi võimalused, mis on mõeldud just nulltehnoloogiate, kriitiliste toormete kasutuselevõtu ja tööstuse dekarboniseerimise kiirendamiseks.	Mittearvestatud. Puhta tööstuse raamistiku näol ei ole tegemist riigiabi andmise õigusliku alusega, vaid see määratleb tingimused, mille alusel komisjon annab riigiabi loa. Eraldi riigiabi loa taotlemist projektidele antud meetme raames kavas ei ole.
	Soovitame kaaluda tavapärase Euroopa Liidu riigiabi raamistiku keskkonnaabi võimalusi. Just arenduste skaleerimine arendusfaasist tööstuslikuks on kriitilise tähtsusega.	Mittearvestatud. Hetke muudatustega ei ole määruse ulatuse niivõrd laiaulatuslik laiendamine kavas.
	Teeme ettepaneku asendada sõna „rohepööre“ väljendiga „puhas majandus“. Näiteks võiks seletuskirjas muuta lause <i>"Need valdkonnad hõlmavad nii rohe- kui digipööret, strateegilisi tooraineid, tervisejulgeolekut kui ka kaitsevõimet."</i> ja sõnastada see järgmiselt: <i>"Need valdkonnad hõlmavad nii puhtale majandusele üleminekut, digipööret, .../."</i>	Arvestatud.
EIS	Muudatusettepaneku nr 1 osas juhime tähelepanu, et paragrahv 2 kohaselt on toetus regionaalabi, mida artikkel 17 ei ole. Seega ei piisa vaid artikli 17 nimetamisest. Soovitud tulemuste saavutamiseks peaks artikkel 17 olema vabastatud artikli 13 välistustest.	Arvestatud.
	Muudatusettepaneku nr 2 osas pakume alternatiivse sõnastuse: „strateegiliselt oluline on projekt, mille põhitegevus vastab vähemalt ühele lõikes 2 toodud tingimustest“.	Arvestatud.
	Muudatusettepaneku nr 4 osas juhime tähelepanu, et loetelus ei ole ainult teatised ja määrused, vaid ka kirjeldused (nt 2, 4, 5), seega peaks sõnastus olema selgem „vastama ühele järgmistest tingimustest“ või „panustama vähemalt ühte järgmistest valdkondadest“.	Arvestatud.
	Lisaks on strateegiliselt oluliste valdkondade kirjelduste täiendamise ettepanek järgnev: • Nullnetotehnoloogiate lõiku täiendada viitega tehnoloogiatele ja komponentidele: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32025R1178	Arvestatud juhtudel, kus asjakohane.

	• Kriitiliste ja strateegiliste toormete lõiku täiendada järgnevas sõnastuses: Projekt peab panustama määruse (EL) 2024/1252 lisades I ja II nimetatud toormete töötlemisvõimekuse loomisse või ringlussevõtu tehnoloogiatesse, mis vähendavad EL-i sõltuvust kolmandatest riikidest ja loovad sisendit kõrgtehnoloogilisele tööstusele. Lisada viide toometele lisades I ja II: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401252 • Strateegiliste digitehnoloogiate ja süvatehnoloogiate lõik kirjutada täpsemaks: • Pooljuhid ja mikroelektroonika: kiipide projekteerimine, komponentide valmistamine või nendega seotud unikaalsete tootmisseadmete arendus. • Tehisintellekt (AI): projekti fookuses on algupäraste baasmudelite (<i>foundation models</i>) arendamine, masinõppe algoritmiline innovatsioon või tehisintellekti riistvaraline kiirendamine. <i>Väljastatud on kolmandate osapoolte mudelite (nt LLM-id, -lahendused) juurutamine, kohandamine või tarkvaraliideste (agentide) loomine olemasolevatele platvormidele.</i> • Kõrgjõudlusega andmetöötlus ja pilvetaristu: strateegiliste andmetöötlusvõimekuste loomine, mis hõlmab süsteemse tarkvara (operatsioonisüsteemid, virtualiseerimiskihid) või riistvara (serverid, salvestussüsteemid) arendust ja tootmist, tagamaks EL-i tehnoloogilist suveräänsust. • Kvanttehnoloogiad: kvantandmetöötlus, kvantkrüptograafia või kvantsensorite arendus ja tootmine. • Küberturvalisus: kriitilise tähtsusega taristu kaitseks mõeldud uudsete krüptograafiliste lahenduste, kübertõrje automatiseerimise süsteemide või turvalise riistvara arendus. • Süvatehnoloogia (DeepTech) kriteerium: Projekt peab põhinema olulisel insenertehnilisel innovatsioonil või teadus- ja arendustegevusel, mis on suunatud uue	
--	--	--

	intellektuaalomandi loomisele, mitte olemasoleva tehnoloogia integreerimisele. • Biotehnoloogiate lõiku täiendada: • Kriitiliste ravimite, nende toimeainete või bioloogiliste komponentide arendamist ja seeriatootmist, mis panustavad Euroopa Liidu või Eesti varustuskindluse tagamisse, luuakse püsiv tehnoloogiline ja tootmisalane võimekus vastava valdkonna ravimite valmistamiseks. • Uudsete ravimvormide või meditsiiniseadmete tootmist, mis on suunatud tervishoiusüsteemi kriisikindluse tõstmisele; • Tingimus: Projekti strateegilist asjakohasust hinnatakse eelnõustamise käigus koostöös Terviseametiga. Taotleja kinnitab valmisolekut läbirääkimisteks riikliku varustuskindluse lepingu sõlmimiseks, mis tagab riigile eelisostuõiguse kriisiolukorras turutingimustel. • Kaitsetehnoloogiate lõiku täiendada: Kaitsetehnoloogiad, mis on suunatud iseseisvate süsteemide (droonid, robotliikurid), targa laskemoona, elektroonilise võitluse seadmete või sensorvõrkude arendamisele ja tootmisele.	
	Muudatusettepaneku nr 8 osas ettepanek muuta paragrahv 8 lõige 2 nii, et sinna jääks üldine 10 protsenti. Lõikes 3 tuua välja erisus, mille puhul on toetus 15 protsenti ning lisada, et toetuse maksimaalne osakaal abikõlblikest kuludest, kui taotleja tegevuskoht asub Harjumaal, on 10 protsenti.	Mittearvestatud. Ettepanek ei muuda sisuliselt toetusmäärasid.
	Muudatusettepaneku nr 9 osas vajab täpsustamist, millise tõendi taotleja esitama peab.	Selgitame. Halduskoormuse vähendamise eesmärgil, loobume sellise tõendi esitamise kohustusest.